

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoPom/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314896045
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5314896045.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloletú U. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., H. č. XXX, dieťa rodičov: matky G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., H. č. XXX, t. č. UZ Domum Bodona č. 55, Piešťany a otca G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., H. č. XXX, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Matičné námestie č. 1617, Čadca, v konaní o vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a O. s. p. o umiestnenie maloletého dieťaťa do starostlivosti zariadenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 6PPOm/1/2014-12 zo dňa 09.07.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že nariaďuje predbežné opatrenie, aby maloletá U. I., nar. XX.XX.XXXX bola dočasne zverená do starostlivosti zariadenia Krízové stredisko Náruč - Pomoc deťom v kríze, Žilina - Zádubnie.

Prvostupňový súd rozhodoval o vydaní predbežného opatrenia na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý navrhol umiestnenie maloletej U. I. do starostlivosti zariadenia z dôvodu (ďalej aj „navrhovateľ“), že dňa 20.06.2014 obdržal od ošetrojúcej detskej lekárky oznámenie, že maloletá prišla v doprovode otca na vyšetrenie dňa 09.06.2014, pričom vyšetrená bola u gynekológa MUDr. B., ktorá zistila graviditu pacientky. Uvádzala pritom, že otcom dieťaťa je jej vlastný otec, ktorý s ňou opakovane spával. Otec toto tvrdenie odmieta a poukázal na priateľa, ktorého si dievča našlo na internete. Maloletá však tvrdila, že uvedené nie je pravda a že jej to prikázal otec. Okrem toho navrhovateľ v návrhu uvádzal, že maloletá si dieťa chce ponechať a je sledovaná u detského psychiatra pre ľahkú mentálnu retardáciu a poruchy emócií a správania. Navrhovateľ tiež poukázal na to, že dňa 23.06.2014 mal byť na polícii vykonaný výsluch otca i maloletej U., ktorá po výsluchu mala byť vyňatá z rodiny a umiestnená do zariadenia. K výsluchu otca a maloletej U. nedošlo z dôvodu práceneschopnosti maloletej. Navrhovateľ tiež uviedol, že výsluch sa koná 08.07.2014 s tým, že od polície má vedomosť, že otec dal maloletej užiť lieky na vyvolanie potratu. Maloletá potratila a v súčasnej dobe prebieha výsluch otca i maloletej U. bez vedomostí o ich výsledku. Podľa zistení pracovníčky navrhovateľa, prítomnej na pri výsluchu maloletej, sa otec maloletej U. vyhráza, za to že to uviedla vo svojej výpovedi.

Prvostupňový súd návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel v zmysle § 75a O. s. p. a poukázal na to, že pri nariadení predbežného opatrenia maloleté dieťa nemusí byť zastúpené s tým, že rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia podľa odseku 1 sa doručuje účastníkom až pri jeho výkone.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý uviedol, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nepravdivých údajov uvedených navrhovateľom, nakoľko v čase jeho vydania neboli známe výsledky výsluchov, a preto považuje samotný postup súdu za nesprávny.

Odvolateľ poukázal na to, že v návrhu bolo uvedené, že výsluch na polícii sa konal 08.07.2014 s tým, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci má informáciu a vedomosť od polície, že otec dal maloletej užiť nejaký liek na vyvolanie potratu. Maloletá potratila a v súčasnej dobe sa uskutočňoval výsluch otca a maloletej s neznámym výsledkom. Navyše, pracovníčka polície prítomná pri výsluchu uviedla, že otec sa maloletej vyhráža, že to na neho povedala. Otec maloletej ďalej dôvodil tým, že 08.07.2014 bol práceneschopný, pričom bol na kontrole u MUDr. U. do 12.00 hod. Od 12.20 hod. bol u gynekologičky MUDr. B., kde sa mal dostaviť na základe telefonátu od sestričky za účelom výsledkov krvného vyšetrenia maloletej U.. V čase návštevy ambulancie MUDr. B. mu volala jeho matka, že dvaja kriminalisti s kurátorkou z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci zobrali z rodinného domu maloleť U. a že ju odviezli na výsluch na políciu do Čadce, kam sa má dostaviť aj on. Poukázal tiež na to, že po príchode na policajné oddelenie, mu službukonajúca policajтка, po telefonáte s kriminalistom W., povedala, že má čakať pri nej, pokiaľ si uvedený kriminalista po neho nepríde. Kriminalista W. prišiel po otca až po skončení výsluchu maloletej. Od odchodu z domu ráno 08.07.2014, už otec maloleť nevidel. V čase, keď prišiel po neho kriminalista W., musela kurátorka z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci iným východom spolu s U. opustiť budovu polície. Z uvedených dôvodov nemohli prebiehať oba výsluchy súčasne a nedošlo ani ku konfrontácii otca s maloleťou. Nakoľko otec nebol prítomný na výsluchu maloletej, nemohol sa jej ani vyhrážať. Po výsluchu kriminalista W. otcovi povedal, aby išiel na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci po dcéru a aby následne išli spoločne domov. Keď otec dcéru na úrade práce nenašiel, oznámil to nahlásením na linku 158, odkiaľ telefonovali kriminalistovi W.. Ďalej odvolateľ poukázal na to, že úrad práce pochybil, keď už v samotnom návrhu konštatoval, že maloletá U. mala byť dňa 23.06.2014 na polícii za účelom výsluchu, s tým, že následne mala byť vyňatá z rodiny a umiestnená do zariadenia. Dňa 10.07.2014 bol vydaný príkaz na domovú prehliadku u neho doma a v spisovom materiáli na polícii o jeho vyhrážaní sa dcére nebola žiadna zmienka. Takúto zmienku neobsahuje ani rozhodnutie okresného súdu zo dňa 10.07.2014 ohľadom domovej prehliadky. Pri domovej prehliadke dňa 11.07.2014 kriminalista W. otcovi položil otázku, že kde má U., na ktorú mu otec odpovedal, že U. od 08.07.2014 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci drží na neznámom mieste. Sám kriminalista uviedol, že by ho zaujímalo, na základe čoho k tomu došlo. Ďalej odvolateľ dôvodil, že maloletá U. v čase od 09.06.2014 s ním, a aj sama navštívila viacerých lekárov, (vrátane detskej lekárky MUDr. Y. a gynekologičky MUDr. B.). Ani dňa 04.07.2014, počas návštevy u detskej psychiatričky, sa maloletá nezmienila o tom, že otec by sa jej vyhrážal. Z uvedeného vyplýva, že obava z ohrozenia života maloletej zo strany otca neexistuje. Otec zdôraznil, že o svoju dcéru sa vždy príkladne staral a dňa 28.06.2012 bol zrušený dohľad Okresného súdu Čadca nad starostlivosťou o maloleť U.. Ani pri domovej prehliadke neboli u neho nájdené lieky na vyvolanie potratu.

K podanému odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ - úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „úrad“), ktorý konštatoval, že 20.06.2014 bolo prostredníctvom OO PZ Čadca, odboru kriminálnej polície nahlásené podanie ošetrojúcej detskej lekárky, z ktorého vyplýva, že maloletá U. v sprievode otca navštívila detskú ambulanciu. MUDr. Y. odoslala maloleť U. ku gynekologičke MUDr. B., ktorá zistila graviditu maloletej U.. Maloletá za otca dieťaťa označila svojho otca G. I., čo však on popieral. Polícia, si vyžiadala od úradu správu a informácie o rodine. Úrad vo veci konal, avšak dohodnutý výsluch maloletej sa dňa 23.06.2014 nekonal z dôvodu jej práceneschopnosti. Po konzultácii s ošetrojúcou lekárkou, ktorá vykonala dňa 07.07.2014 prehliadku maloletej bol zistený neprirodzený potrat plodu. Následne bol dohodnutý termín vypočutia maloletej U. na deň 08.07.2014. Výsluch maloletej U. sa vykonal tak, aby otec nemohol ovplyvňovať maloleť U. Dňa 08.07.2014 otec zmaril vypočúvanie tým, že telefonicky oznámil, že maloletá U. odmieta prísť pre výsledky k ošetrojúcej lekárke - gynekologičke. Po telefonáte MUDr. B. s príslušníkom polície, kde bola prítomná aj pracovníčka úradu, bola situácia vyhodnotená ako kritická. Následne bolo rozhodnuté o okamžitom zistení skutkového stavu - ohrozenia maloletej U. - návštevou v domácom prostredí. Po príchode do domácnosti bola maloletá doma a ležala v posteli. Uviedla, že k lekárke nešla, pretože jej to prikázal otec, ktorý jej dal lieky na spanie. Maloletá U., po oboznámení sa z dôvodom návštevy pracovníčky úradu za asistencie polície, bola vypočutá. Počas výsluchu uviedla, že otec ju pohlavne zneužíval od roku 2008, vyhrážal sa jej zabitím, odrezaním končatín a hlavy, bil ju, keď nechcela ísť s ním spať. Zároveň

uviedla, že ju obťažoval aj brat, ktorý je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá býva na 1. poschodí toho istého domu. Tvrdila, že o všetkom vedela aj stará matka. Žiadala, aby sa nemusela s nimi stretnúť, pretože sa ich bojí. Opakovane uvádzala, že otec jej podal tablety na vyvolanie potratu. Mala silné bolesti, silno krváčala a údajne jej nezabezpečil lekársku pomoc. Tablety mal mať zamknuté v nejakej skrinke v pivnici. Po dokazovaní, vykonanom za prítomnosti polície, pracovníčky úradu, psychologičky a súdneho znalca z odboru psychológie, bol stav maloletej úradom vyhodnotený ako kritický, a preto úrad podal na súd návrh na vydanie predbežného opatrenia. Navrhovateľ mal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu maloletej U.. Tiež mal vedomosť, že maloletá U. je dispenzarizovaná u detskej psychiatričky MUDr. G. ako aj to, že mala podané lieky v deň vyňatia. Lieky, ktoré maloletá U. užíva, zabezpečil úrad prostredníctvom personálu zariadenia, v ktorom bola umiestnená. Tieto jej predpísala pedopsychiatrička MUDr. J. na základe zdravotnej dokumentácie maloletej. Nie je pravdou, že maloletá U. bola odvedená iným vchodom z polície. Prítomní iba rešpektovali žiadosť maloletej, aby mohla byť izolovaná od starej matky.

Z uvedených dôvodov úrad odporučil, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, nakoľko je v záujme maloletej.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. toto rozhodnutie podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 75a ods. 1 O. s. p., ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd bez návrhu alebo na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

Podľa § 75a ods. 4 O. s. p., predbežné opatrenie podľa odseku 1 trvá najmenej počas troch mesiacov od jeho vykonateľnosti; ak bolo pred uplynutím tejto lehoty začaté konanie vo veci samej, predbežné opatrenie trvá a zanikne, len čo je rozhodnutie vo veci samej vykonateľné.

Prostredníctvom predmetného ustanovenia sa má poskytnúť maloletému dieťaťu bezprostredná ochrana v situácii, keď sa ocitne v priamom a vážnom ohrození života, zdravia, prípadne ak sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti.

Inštitút tohto predbežného opatrenia umožňuje súdu rýchle a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný jeho okamžitý zásah a odôvodnená potreba riešiť stav, keď život maloletého dieťaťa, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený alebo narušený.

Odvolací súd bez vypočutia rodičov a po oboznámení sa so skutkovým stavom vyplývajúcim z návrhu navrhovateľa a jeho vyjadrenia, ako aj lekárskou správou praktického lekára MUDr. G. Y. dospel k záveru, že prvostupňový súd správne nariadil predbežné opatrenie na základe návrhu navrhovateľa. Z lekárskej správy MUDr. Y. zo dňa 12.06.2014 vyplýva, že maloletá prišla v doprovide otca na vyšetrenie, pričom ošetrujúca lekárka konštatovala, že dňa 09.06.2014 bola maloletá vyšetrená u gynekológa, MUDr. B., ktorý zistil graviditu pacientky. Maloletá pri vyšetrení uviedla, že otcom jej dieťaťa je jej vlastný otec a že s ňou opakovane spával. Zároveň sa v správe konštatuje, že otec toto tvrdenie odmieta a z gravidity dcéry obviňuje priateľa, ktorého si dievča našlo cez internet. Maloletá však tvrdila, že to nie je pravda a že jej to prikázal otec.

Podľa názoru odvolacieho súdu bol postup prvostupňového súdu, ktorý návrhu navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia vyhovel, správny. Vychádzal pritom z konzultácie navrhovateľa s ošetrujúcou lekárkou, ktorá dňa 07.07.2014 vykonala prehliadku maloletej a zistila neprirodený potrat plodu. Dohodnutý výsluch maloletej U. sa dňa 23.06.2014 nekonal z dôvodu práceneschopnosti maloletej. Zároveň bol ohrozený aj ďalší termín výsluchu 08.07.2014, keďže otec telefonicky oznámil, že odmieta prísť po výsledky k ošetrujúcej lekárke. Aj keď prvostupňový a ani odvolací súd nemali k dispozícii vyšetrovací spis, takéto riešenie je v záujme maloletého dieťaťa,

najmä s prihliadnutím na závažnosť informácií, ktoré boli navrhovateľovi poskytnuté prostredníctvom polície a ktoré zistil aj vlastným šetrením. Pokiaľ nebudú relevantne odstránené pochybnosti o obave maloletého dieťaťa o svoje zdravie a jeho priaznivý vývoj, je nevyhnutné popísanú situáciu riešiť formou vydaného predbežného opatrenia. Pozornosti odvolacieho súdu neunikla skutočnosť, že maloletá U. je sledovaná u detského psychiatra pre ľahkú mentálnu retardáciu a poruchy emócií a správania. Vzhľadom na závažnosť poskytnutých informácií samotnou maloletou U. smerujúcim práve proti osobám z jej najbližšieho okolia, v tomto štádiu konania nebolo možné odstrániť pochybnosti vo vzťahu k ohrozeniu jej zdravia a priaznivého vývoja. Maloletá bola dňa 08.07.2014 na základe napadnutého uznesenia okresného súdu umiestnená do Krízového strediska Náruč - Pomoc deťom v kríze, Žilina - Zádubnie. Momentálne je na základe odporúčania MUDr. J. hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya v Kremnici.

Námietku otca, že súd, ale aj príslušný úrad práce riadne pochybil, keď o predbežnom opatrení podľa § 75a O. s. p. rozhodol až 08.07.2014, t. j. až po 29-tich dňoch od momentu, keď mala byť maloletá „vyňatá“ z rodiny a umiestnená do zariadenia, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, keďže až v tomto momente bola príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany poskytnutá informácia o tom, že pri prehliadke maloletej dňa 07.07.2014 bol zistený neprirodený potrat plodu.

Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku otca, ktorá sa týkala tej skutočnosti, že od 08.07.2014 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci drží maloletú U. na neznámom mieste. Z ust. § 27 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov totiž vyplýva, že ak je život, zdravie alebo priaznivý psychický vývin a sociálny vývin vážne narušený, má orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately povinnosť jednak bezodkladne podať návrh na vydanie predbežného opatrenia a jednak zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a jeho prijatie do detského domova podľa § 51 ods. 2 alebo do krízového strediska podľa § 62 ods. 2. Navyše, postup prvostupňového súdu je v súlade s článkom 3 bod 1. Dohovoru o právach dieťaťa, keďže záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Takýto postup bol tiež v plnom súlade s čl. 9 bod 1. Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého štáty, ktoré sú zmluvnými stranami predmetného dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa. O takéto určenie podľa Dohovoru ide napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak žijú oddelene.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne p o t v r d i l .

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.